

6. MAI 2016

FORSLAG TIL FORSKRIFT OM
TAREHAUSTING I HORDALAND
SLUTTRAPPORT FRÅ ARBEIDSGRUPPA

Innhald

1	INNLEIING.....	2
1.1	Målet med arbeidet.....	2
1.2	Arbeidsgruppa sitt mandat	2
1.3	Medlemmane i arbeidsgruppa:.....	2
2	PROSESS	2
3	OVERSIKT OVER INNKOMNE MERKNADER.....	3
4	ARBEIDSGRUPPA SI ANBEFALING	4
4.1	Presise kart	4
4.2	Endra breidde på haustefelta	4
4.3	Endre nummerering av haustesoner	5
4.4	Stengte område.....	5
4.5	Tarehaustingsåret	7
4.6	Ny rullering om fem år	7
5	VEDLEGG:	7

1 INNLEIING

1.1 Målet med arbeidet

Målet med arbeidet er å utarbeide eit forslag til ny forskrift om regulering av hausting av tare i Hordaland. Det er Fiskeridirektoratet som vedtar ny forskrift, basert på forslag frå arbeidsgruppa. Gjeldande forskrift (J-191-2011) varer til 31. august 2016.

1.2 Arbeidsgruppa sitt mandat

Mandatet til gruppa er heimla i Forskrift om høsting av tang og tare (FOR 1995-07-13 nr 642) § 5, 1. ledd: «*Fiskeridirektoratet kan fastsette regionale forskrifter om hvor og når det er tillatt å høste tare i den enkelte region. Forskriftsforslag utarbeides av fylkesvise grupper, som ledes av fylkeskommunen.*»

Nasjonal forskrift om hausting av tang og tare er heimla i Havressurslova. I Havressurslova sin formålsparagraf står det: «*Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei viltlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske material og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna*».

Arbeidsgruppa har gjort ei konkret vurdering av kva område som bør være opne for taretråling, og kva område som bør være stengt. Gruppa har tatt omsyn til ulike interessekonfliktar mellom taretråling og potensielle natur- og næringsinteresser.

Utgangspunktet til arbeidsgruppa har vore at tare er ein ressurs som er viktig for marine økosystem og samtidig har stort potensiale for kommersiell utnytting. Ressursen er lite utnytta i Hordaland, men dette kan endre seg ved at nye aktørar kjem på banen og ny teknologi vert teke i bruk. Tareskogane langs Hordalandskysten leverer viktige økosystemtenester, og har svært mange artar knytta til seg. Dei er mellom anna viktige oppvekstområde og beiteområde for fisk, og viktige næringsssøkområde for sjøfugl. Bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning skal ta omsyn til både vern og kommersiell utnytting av ressursen.

1.3 Medlemmane i arbeidsgruppa:

- Ina Gill Solheim, Fiskeridirektoratet, region Vest
- Julie Andersen, Fylkesmannen i Hordaland
- Ole Damm Kvilhaug, FMC Biopolymer
- Trond Helgerud, FMC Biopolymer
- Brit Sæle Ingebø, Fiskarlaget Vest
- Vibeke Lokøy, Hordaland Fylkeskommune
- Terje Halsteinsen, Fiskeridirektoratet (observatør)
- Henning Steen, Havforskningsinstituttet (observatør)
- Turid Susort Jansen, Rogaland Fylkeskommune (observatør)
- Elisabeth Aune, Sogn og Fjordane Fylkeskommune (observatør)

2 PROSESS

Hordaland fylkeskommune sende 13.05.2015 ut brev med orientering om oppstart av arbeidet med å utarbeide ny forskrift, og invitasjon til å komme med innspel. Brevet vart sendt til relevante kommunar, etatar, naturvernorganisasjonar og andre som kunne ha interesse av

arbeidet. Orientering om oppstart av arbeidet vart og lagt ut på fylkeskommunen sine nettsider. Frist for å komme med innspel vart sett til 15. august 2015.

Det kom inn merknader frå fem organisasjonar. Desse vart send til medlemmane i gruppa i forkant av første arbeidsmøte, og var med på å danne grunnlaget for diskusjonane i arbeidsgruppa.

Arbeidsgruppa har hatt to møte, 15.09.2015 og 17.11.2016, begge i fylkeskommunen sitt lokale i Bergen sentrum. På det første møtet deltok Rogaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune som observatørar. Fiskarlaget Vest hadde ikkje mogelegheit til å delta på møta, men har fått referata tilsendt på e-post i etterkant.

Dei innkomne merknadane vart gjennomgått i arbeidsgruppa og diskutert. Det vart innhenta fagekspertise når gruppa trong det. Gruppa har bygd si anbefaling på kjend og oppdatert fagkunnskap. FMC, HI og Fiskeridirektoratet har halde faglege innlegg på møta. Forslaget til ny forskrift vart send på høyring til medlemmane i arbeidsgruppa.

Fylkeskommunen si GIS-avdeling har arbeidd med eit framlegg til kartvedlegg som skal leggst ved arbeidsgruppa sitt forslag til forskrift. GIS-koordinator i HFK deltok ikkje på arbeidsmøta, men har arbeidd med karta i etterkant. Han har hatt kontakt med Rogaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar, og Fiskeridirektoratet si statistikkavdeling i arbeidet. Arbeidsgruppa har fått karta til gjennomsyn, og godkjent det endelege framlegget.

3 OVERSIKT OVER INNKOMNE MERKNADER:

nr	Organisasjon	Merknad	Felt ref. gjeldande forskrift	Arbeidsgruppa si vurdering
1	Fylkesmannen i Hordland	Tarehausting i marine verneområde berre i samsvar med eventuell verneforskrift.	33D, 34C, 16E, 17D, 18C, 19E, 20A	Områda vert verna i eigne forskrifter
2	Fylkesmannen i Hordland	Forbodssoner i haustingsplan bør utvidast i to naturreservat i Bømlo: 1) Måkesteinen og Tovo 2) Hovsøy, Låtørsøy, Melne, Melneklubben, Lyngsøy, Oksøy og Raudholmane	6B 1C, 2E	Arbeidsgruppa tilrår merkningen
3	Fylkesmannen i Hordland	Utvide verneområde Bleikenøvlingen og Høgskjeret i Øygarden austover, til å inkludere småøyar	31B	Arbeidsgruppa tilrår merkningen
4	Kystverket Vest	Militært forbodsområde med trålforbod	29D, 30C	Forbod heimla i anna lovverk
5	Fiskeridirektoratet Region Vest	Samle alle forskriftene i ei, med ein generell del og ein spesiell del	Generelt, gjeld alle fylke med tarehausting	Det vert gjort eit arbeid med å forenkle og samordne forskriftene av FD sentralt
6	Fiskeridirektoratet Region Vest	Vurdere om tarehaustingsåret kan følge kalenderåret	Alle	Arbeidsgruppa tilrår ikkje forslaget
7	Fiskeridirektoratet Region Vest	Det bør være ein kartreferanse som det ikkje er mogeleg å misforstå	Alle	Arbeidsgruppa er einige i forslaget

nr	Organisasjon	Merknad	Felt ref. gjeldande forskrift	Arbeidsgruppa si vurdering
8	Fiskarlaget Vest	Berekraftige tareområde er spesielt viktig i/ved gytefelt	Alle	Arbeidsgruppa er einige
9	Fiskeridirektoratet statistikkavdelinga	Endre haustesonene til 1 nm = 1 breiddeminutt	Alle	Arbeidsgruppa tilrår forslaget
10	Fiskeridirektoratet statistikkavdelinga	Endre nummerering av haustesoner til å fortsette der Rogaland si sonenummerering slapp, dvs. Hordaland begynner i sør med sone 62 B og går til 143 D i nord.	Alle	Arbeidsgruppa tilrår forslaget

4 ARBEIDSGRUPPA SI ANBEFALING

4.1 Presise kart

Fiskeridirektoratet ønskjer å digitalisere og forbetre karta i forskriftene, og gjere dei meir einsarta på tvers av fylke. Karta skal kunne lastast ned til brukarane og brukast i eigna navigasjonsverktøy ombord i fartøy. Hensikta med arbeidet er å gjere karta meir presise for dei som skal tråle og unngå konflikt og misforståingar. Næringa har etterspurt dette i lang tid.

Arbeidsgruppa meiner det er viktig å få på plass presise digitale kartløyisingar, og er einige i forslaga som vart lagt fram av Fiskeridirektoratet.

Gruppa ønskjer lenke til aktuelle verneforskrifter inn i karta. Og når ein har framme kartlaget med haustesoner i Fiskeridirektoratet sitt kart, bør ein kunne slå på kartlag som syner verna område frå Miljødirektoratet sine kart. Det bør og komme fram i kartet kva for felt som er opne for taretråling til ei kvar tid.

Dei 8 referanseområda i Hordaland må syne som stengte område i kartlaget med haustesoner, sidan dei ikkje er tilstrekkeleg verna i andre forskrifter.

4.2 Endra breidde på haustefelta

Arbeidsgruppa går inn for å endre breidda på haustefelta til 1 nautisk mil (= 1 breiddeminutt) i Hordaland. Grensene mellom haustefelta skal følgje heile breiddeminutt.

Bakgrunnen for endringa frå 2 til 1 nm breidde på haustefelt i Hordaland, er at dei regionale forskriftene skal bli meir einsarta. Andre fylke har 1 nm breie haustefelt.

Ved å endre breidda kan ein risikere overhausting, ved at det på enkelte felt blir hausta oftare enn kvart femte år i ein overgangsperiode. I Hordaland ser vi det som lite sannsynleg at dette vil skje, sidan det har vore svært lite hausting her dei siste fem åra. Vi må ta høgde for auka hausting i framtida, ved at fleire aktørar kan komme på banen, og teknologi for tarehausting blir betre tilpassa til topografien i Hordaland. Gruppa meiner det er rett tidspunkt å endre inndelinga av haustefelta no, då dei fleste felta i Hordaland ikkje har vore tråla på mange år.

4.3 Endre nummerering av haustesoner

Nummerering av haustesonene skal fortsette der Rogaland si sonenummerering slapp, dvs. Hordaland begynner i sør med sone 62. Ved at breidda på sonene vert endra til 1 nm, vil det i ny forskrift bli 81 soner i Hordaland, med nummer frå 62 i sør til 143 i nord.

Endra sonebreidde og nummerering inneber og endring av bokstavar på felta (kor tid felta er opne). Havforskningsinstituttet anbefaler at haustefelta vert organisert slik at nabofelt ikkje vert hausta påfølgande sesong. Eksempelvis: A, C, E, B, D.

Arbeidsgruppa går inn for å endre nummereringa av haustefelta i Hordaland jf. vedlagt kart. For at haustefelta skal følgje heile breiddeminutt, vert sone 62 B ei delt sone mellom Hordaland og Rogaland. Sone 62 B går frå 59° 30' N til 59° 31' N, og fylkesgrensa går i sikk-sakk gjennom sona. Nummerering vidare nordover vert slik: 63 D, 64 A, 65 C, 66 E, 67 B osv. Dei nordlegaste felta, 142 B og 143 D, går over fylkesgrensa mot Sogn og Fjordane. Arbeidsgruppa foreslår at grensa på haustefelta følgjer heile breiddeminutt, heller enn å følgje fylkesgrensene, for å unngå at det vert misforståingar.

Hausteplanen i Hordaland samsvarer med hausteplanar for Rogaland og Sogn og Fjordane, og vert som følgjer:

Forslag til § 2, opne felt:

Felt	Frå dato	Til dato
A	1. september 2016	31. august 2017
C	1. september 2017	31. august 2018
E	1. september 2018	31. august 2019
B	1. september 2019	31. august 2020
D	1. september 2020	31. august 2021

4.4 Stengte område

Dei 7 viktigaste sjøfuglområda i fylket er verna frå taretråling i gjeldande forskrift om tarehausting i Hordaland. Områda er ikkje tilstrekkeleg verna mot taretråling gjennom andre forskrifter.

I arbeidet med å verne desse områda i gjeldande tarehausteforskrift for Hordaland (i 2007) vart det særleg vektlagt at alle hekkeområde for toppskarv og teist skulle vere innlemma i desse taretrålfrie sonene, forutan dei viktigaste næringsøk områda for desse førekomstane. I tillegg vart dei viktigaste myteområda for ærfugl tekne med. Det gjer at 7 sjøfuglreservat er med som stengte område i tareforskrifta.

Fylkesmannen i Hordaland ønskjer å vidareføre dei 7 stengte områda i ny forskrift. I tillegg vil dei ha inn eit nytt område ved Olvondo (8) og utvide områda ved tre naturreservat:

- Måkesteinen og Tovo (4)
- Hovsøy, Låtørsøy, Melne, Melneklubben, Lyngsøy, Oksøy og Raudholmane (1)
- Bleikenøvlingen og Høgskjeret (6)

Grunnen til dette er at områda berre delvis er verna i andre forskrifter, og det er viktig for dei sårbare sjøfuglbestandane i fylket at det ikkje vert tråla rundt desse sjøfuglreservata. Vern av områda gjennom verneforskrifter vil ta mange år å få gjennomført, og i påvente av dette er det viktig å halde områda stengte for tråling.

Stengte område:

- 1) Sørøyane som inkl. Hovsøy, Låtersøy, Melne, Melne-Klubben, Lyngsøy, Oksøy og Raudholmene naturreservat, Bømlo kommune. Haustefelt: 62 B, 63 D, 64 A og 65 C.
- 2) Nordøyane-Holsenøyane som inkl. Eggvær naturreservat, Utslettøy, Joøy, Upsøykalven naturreservat, og Trættebleikja naturreservat, Bømlo kommune. Haustefelt: 68 D, 69 A, 70 C og 71 E.
- 3) Møkster som inkl. Vestre og Indre Mågabø, Myrbær-Holmen og Kvitingen naturreservat, Austevoll kommune. Haustefelt: 93 D, 94 A, 95 C og 96 E.
- 4) Måksteinane naturreservat, Austevoll kommune. Haustefelt: 98 D og 99 A.
- 5) Lyroddane-Boaskjeret. Kvern-holmen og Rosmunnen, Sund kommune. Haustefelt: 101 E, 102 B og 103 D.
- 6) Bleikenøvlingen og Høgskjeret, Øygarden kommune. Haustefelt: 129 A, 130 C og 131 E.
- 7) Innesøyane-Medfjordbåen som inkl. Litle Frilsøy, Hovdeln, Svarteskjeret og Innesøyane naturreservat, Fedje kommune. Haustefelt: 141 E og 142 B.
- 8) Olvondo naturreservat. Bømlo kommune. Haustefelt 74 A.

Fylkesmannen ynskjer å inkludere Olvondo naturreservat i Bømlo kommune (haustefelt 74 A) som stengt område i hausteforskrifta. Dette er fordi naturreservatet er av aukande viktigheit for fleire fugleartar. I verneforskrifta er det tillate med tarehausting i dette området i dag. Då Fylkesmannen og Fiskeridirektoratet i 2003-04 vurderte i kva sjøfuglreservat taretråling kunne aksepteras var eit av kriteria at hekkekoloniar av toppskarv skulle haldast utanom. Den gongen hekka ikkje toppskarv på Olvondo, men dei har no kome tilbake og det bør difor innførast forbod mot tarehausting i ei sone på 50 meter rundt naturreservatet.

Dei stengte områda vert føreslått vidareført som referanseområde i ny forskrift om tarehausting i Hordaland, under § 4, som er Fiskeridirektoratet sitt forvaltningsansvar. Dermed er det Fiskeridirektoratet som eventuelt kan oppheve eller gi dispensasjon frå trålforbodet.

Arbeidsgruppa går inn for å vidareføre stengte område som referanseområde i ny hausteforskrift i Hordaland, samt inkludere eit nytt og utvide tre av områda, jf. forslag frå Fylkesmannen i Hordaland.

Etter andre runde med godkjenning av rapporten hadde FMC følgjande merknad:

Forbodet mot tråling er fastsett i forskrift. I dag står forbodet mot tråling i verneområder både i regionale haustforskrifter og i verneforskrifter. Å heimle trålforbod dobbelt er ikkje naudsynt. Den som hauster tare har ansvar for å halde seg oppdatert på verneforskriftene. Vi anbefaler ei "link" i digitale kart til verneforskriftane slik at utøvarane til ei kvar tid kan halde seg oppdatert.

Fra FMC sin side ble det fremhevet at det blir høstet veldig små kvantum i Hordaland. De foreslåtte videreføringene/endingene får således ingen praktiske konsekvenser, verken for næringen eller verneinteressene. FMC kan derfor ikke se at det er behov for utvidet vern utover hva som fremgår av egne verneforskrifter. FMC kan heller ikke se at det er behov for å inkludere et nytt verneområde samt å utvide tre andre.

4.5 Tarehaustingsåret

Det har komme forslag om å endre haustingsåret til å følgje kalenderåret. Bakgrunnen for forslaget er at det er lettare for publikum å forholde seg til. Fiskeridirektoratet har motteke spørsmål om kvifor det vert tråla i same feltet i to påfølgjande år.

Arbeidsgruppa var samstemte i at tarehausteåret ikkje skal endrast i ny forskrift.

4.6 Ny rullering om fem år

Arbeidsgruppa rår til at forskrifta vert rullert igjen om fem år, ved at ei arbeidsgruppe går gjennom haustefelta på nytt.

5 VEDLEGG:

Kart som syner haustesoner og stengte område i Hordaland (pdf)

Merknader frå - Fylkesmannen i Hordaland

- Fiskarlaget Vest
- FMC Biopolymer
- Kystverket Vest
- Fiskeridirektoratet Region Vest
- Fiskeridirektoratet, Statistikkavdelinga

Lenke til kartvedlegget:

<http://hordalandfylke.maps.arcgis.com/apps/SimpleViewer/index.html?appid=b5e10282d67345bc860d0f8eb6594f75>